

Tantárgy neve: PSZM-TI- 205 Krízis-elméletek

Kredit: 2	Félév: 3	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás X	Értékelés: KollokviumX	Előfeltétel: PSZM- TI-201 (erős)
--------------	-------------	--------------------	------------------------	---------------------------	-------------------------------------

Tantárgy leírása:

Bemutatásra kerülnek a kríziselméletek, kiemelten foglalkozva a Caplan által kifejlesztett integrált egységes segítő modellel.

Fontosabb témák: a krízis fogalma, szakaszai, kiváltó események, befolyásoló tényezők és a veszélyeztetett személyek jellemzői.

A krízisek felosztását/fajtáit (Erikson nyomán) tárgyalja a kurzus: a fejlődési krízisek, a szerepváltásokból fakadó és az akcidentális krízisek jellemzőit, a témákhoz kapcsolódó tudományos elméleteket és kutatásokat kiscsoportokban dolgozzák fel a hallgatók. Az akcidentális krízisek közül kiemelten foglalkozunk a következőkkel: Párkapcsolatok és házassági krízisek, a válás krízise; A traumatikus és gyógyíthatatlan beteg és környezetének krízise; Öngyilkosság: szuicid krízis, a szuicid veszélyeztetettség jelei; Teljesítmény és a munkanélküliség okozta krízisállapotok; A katasztrófa helyzetek, mint krízisek. Továbbá a veszteség-feldolgozás témaköre: a halál, a gyász, a gyászreakció kezelése, a normál és komplikált gyászmunka.

Tematikus Pontok:

1. A krízis-intervenció és a krízistámogatás technikája.

A krízisintervenció általános elméleti és gyakorlati alapjai. Fontos a krízis-intervenció fogalmának megértése és a krízis-intervenció elhelyezése a tanácsadás és pszichoterápia, a rövid dinamikus pszichoterápia területén belül.

2. Krízisintervenció a családban.

A családi krízisek kezelésének és megoldásának lehetőségei. A függőség és a bántalmazás elméleti megközelítései, gyakorlati megközelítései a krízisintervencióban, az intézményes háttér leírása.

3. Gyász és krízis

A veszteség, a gyász pszichológiája. A depresszió, a patológiás gyász, a tudattalan veszteség fogalma. A gyászfolyamat segítése - a gyász típusai. Intézményes gyász, terminális betegségek, halál feldolgozása.

4. Krízisintervenció és szuicid krízisek. Preszuicidális szindróma, prevenció és diagnosztikus szempontok.

5. Krízis és regresszió - a regresszió kezelése a terápiás folyamatban. Fejlődési pszichopatológia a krízisek hátterében.

A korai fejlődés szerepe a krízisállapotok kialakulásában és lefolyásában.

6. Speciális témák: párkapcsolati krízisek.
7. Speciális témák: szakmai krízisek a segítők körében.
8. Speciális témák: Akut stressz és krízis.
9. Speciális módszerek: Motivációs interjú.

A változás transzteoretikus elméletei és a változás személyközpontú facilitálása - a krízis-menedzsment rövid dinamikus pszichoterápián alapuló szemléletének kritikája.

10. Speciális módszerek: pszichózis-prevenció.
11. Krízis a szervezetben - szervezeti krízisek egyéni és társas hatásai.

Kötelező olvasmányok:

Bakó, T.: Verem mélyén (Könyv a krízisről), Bp. Cserépfalvi K. (1996) és Psycho Art (2002)

Bakó, T. (2004): Utak és ösvények. Életünk váltófázisai és válságai. Psycho Art Kiadó

Barlai R., Kővágó Gy. (szerk.) Válság- (katasztrófa)kommunikáció. Tanulmányok és szemelvények, Petit Real Könyvkiadó, Budapest

Fekete, S. (2004): Öngyilkosság és kultúra. Új Mandátum Könyvkiadó, Bp.

Freeman, D.R.: Házassági krízisek. Bp. Animula Kiadó.

French, R, Vince, R. (1999) Group Relations, Management and Organization. Oxford: Oxford University Press.

Gerevich J., (szerk.), (1989) Közösségi mentálhigiénié, Gondolat Kiadó, Budapest.

Kast, Verena (2000) Kötés és oldás. Bp. Európa Könyvkiadó

Kast, Verena (2002) Gyász (A kreatív krízis feldolgozása), Park Kiadó

Klein S. (2009) Vezetés- és szervezetpszichológia. Budapest: EDGE 2000.

Riskó Ágnes (1999) Test, a lélek és a daganat. Animula